

CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ

Ceviz ağacı meyvesi ve kerestesi yönüyle oldukça önemlidir. Ayrıca yeşil kabuğundan ve köklerinden boya elde edilmektedir. Ceviz meyvesinde en fazla A vitamini bulunur. (30 I –U) Yağ oranı ise %60'ın üzerindedir. Cevizin kuru ve taze tüketime uygun çeşitleri vardır. Ceviz 800-1800 saat soğuklama ihtiyacı gösterir.

TESİS VE BAKIMI : Ceviz ağaçları ; Toprak bakımından seçici olmamakla beraber taban suyu seviyesi kışın 2,5-3 m'den yukarı çıkmayan, fazla su tutmayan gevşek , süzek, çakıllı alüvyol topraklardan hoşlanır. Cevizin kirece dayanıklılığı fazladır. Yüksek taban suyu; ceviz ağacının gelişmesinin aksamasına, yaprakların damar aralarının açık yeşil damarlarının kahverengi renk almasına, sürgün uçlarının kurummasına, birkaç yıl içerisinde de ağacın kurummasına yol açar. Ceviz bahçesi aşılı fidanlarla tesis edilir. Sulama imkanı olmayan yerlerde çöğürler arazideki yerlerine yerleştirilip sonra aşılırlar. Dikim aralıkları zayıf topraklarda ve yamaç arazilerde 10x10 m, kuvvetli taban yerlerde ise dikim aralığı 12-14 m olarak ayarlanmalıdır. Fidanlar 60 cm çap ve 60cm derinlikte açılacak çukura dikileceklerdir. Çukurun dibine 100-150' şer gr süper fosfat ve potasyum sülfat gübrelere konulduktan sonra çukurdan çıkan toprağa yanmış hayvan gübresi karıştırılarak fidanlar aşı noktası dışarda kalacak şekilde dikilmeli yanına dikilecek hereğe bağlanmalıdır. Aşılı fidanlar 4-5 yaşından itibaren verime başlar. Dikim aralıklarını ise 10-12 yaşından sonra doldururlar. Bu zaman zarfında ara ziraati yapılabilir. (vişne, uygun yerlere fındık taban yerlerde tek yıllık bitki) Ceviz ağacının en iyi anlaşacağı kültür bitkisi asmadır. Fidanların ilk dikim yılında ve imkan bulunan yerlerde yılda en az bir defa sulama yapılır. Sonbaharda bir defa derin ilkbaharda torak zeminin uygun olduğu dönemde yüzlek sürüm yapılır. Fidanlar dikimde 4-5 göz üzerinden budanırlar. İlk yılın kış budamasında doruk dal 180 cm den kesilir. Doruk dalın tepe kısmına yakın boyunlu gözler koparılır. Seçilen ilk ana dalın altındaki kuvvetli sürgünlerde uç alma yapılır. Ancak Hartley gibi terminal tomurcukları verimli olan çeşitlerde uç alma yapılmaz.

Ürün Budaması: Ceviz ağaçlarında verimi arttırmak üzere taç içerisini sıklaştıran fazla kalınlaşmamış dallar dipten taç yüzeyini oluşturan dallar da 2-3 yıllık dal seviyelerinden budanarak seyreltilmelidir. Ürün budamasında daima çıkarılan dalın kalınlığının bırakılan daldan ince olmasına özen gösterilmelidir.

Ceviz ağacı 100-150 sene gibi ömre sahiptir. Tekniğine uygun tesis edilmiş bahçelerde ağaç başına verim 120-150kg olmaktadır.

STANDART CEVİZ ÇEŞİTLERİNDE ARANAN ÖZELLİKLER

-Ağacın erken meyveye yatması

-Periyodisite göstermemesi

-Ağacın verimli olması

-Soğuklar ve güneş yanıklığına karşı dayanıklı olması

-Ağacın sağlıklı bir gelişme göstermesi, hastalık zararlara karşı dayanıklı olması.

-Meyve iriliği tüketimi taze olarak yapılacak ceviz tipleri için çok iri (çap ortalaması 38.1 mm den büyük) kurutmalık cevizler için iri-Orta (çap ortalaması 29.1) meyve şekli düzgün olan; iriliği mütecaniz, kabuklu tane ağırlığı 10 gr dan fazla olması gereklidir.

-Meyve kabuğu açık ve parlak renkli düzgün iki parçanın birbirine yapışmış olması ince olup kolayca kırılması gereklidir.

-İç kabuktan kolaylıkla bütün olarak çıkmak, iç randımanı %50'den iç ağırlığı 5 gr dan fazla, iç rengi çok açık olmalıdır. İç, kabuk boşluğunu tamamen doldurmalı büzülme yapmamalıdır. Ceviz içinde bulunan total yağ miktarı kuru maddenin %70'den çok olmamalıdır.

Gübreleme : Cevizin en fazla ihtiyaç duyduğu makro element azot olup, bunu potasyum izlemektedir. Fosfor gereksinimi azdır.

Dikimden önce yalnız fosfor ve potasyumlu gübre uygulanır. Dikim öncesi 10-50 kg/dekar triple süper fosfat ile 10-40 kg/dekar potasyum sülfat, dikimden sonra 10-30 kg/dekar triple süper fosfat ile 15-45 kg/dekar potasyum sülfat arasında değişmektedir. Kesin rakamlar ve bu gübrelere gereksinim olup olmadığı toprak analiz sonuçlarıyla belli olacaktır.

Dikimde azotlu gübreleme yapılmaz. Fidanların birinci yaşından başlayarak ağacın her yaşı için 100g hesabıyla toprak pH'sına göre amonyum nitrat veya amonyum sülfat verilir.

Hasat:Yurdumuzda genellikle cevizler eylül ayının ortalarından ekim ayının sonuna kadar, erkenci çeşitler ise ağustos ayının ortalarına kadar hasat edilebilmektedir.Erkenci çeşitler daha çok taze ceviz olarak tüketilmektedir. Hasat zamanını belirleyen en önemli özellik meyve üzerini saran yeşil kabuğun çatlamasıdır.Meyve üzerindeki yeşil kabuğun 1/3'nün çatlamış olması durumunda hasada başlanır. Cevizlerde en ideal hasat dallarda silkeleme şeklinde yapılır. Sırık ve sopa gibi cisimler kullanılmamalıdır. Meyveleri dökmek için sıırıkla yapılan her darbe ağacın gelecek yıl ürün verecek olan sürgün uçlarının kırılmasına neden olur.

CEVİZ ANTRAKNOZU HASTALIĞI (Gnomonia leptostyla)

Hastalığın belirtileri ağacı yaprak , meyve genç sürgün ve yaprak sapında görülür.Lekeler noktalar halinde yaprak yüzeyine dağılmış halde görülürken zamanla birleşerek yaprağın belirli kısmını kaplar, bu nedenle ağaçta yaz ayı ortalarında erken yaprak dökümü başlar.Meyve içine de geçen hastalık zayıf meyve oluşumuna ve meyvenin çabucak çürümesine neden olur.Hastalık bir yaprak hastalığı olarak dikkati çektiğinden, bitkinin asimilasyon yüzeyini azaltarak, gelecek yıllara ait, sürgün ve meyve oluşumunu olumsuz yönde etkiler ve verim düşüklüğüne neden olur.Hastalık yurdumuzda bölgesel bir çok ceviz tipinde ve özellikle nisbi nemin yüksek olduğu mahallerde görülür.Alçak yerlerde yüksek yerlere göre, dere boyu, yamaçlar ve vadi içlerinde, açık alanlara göre daha çok ortaya çıkar.

Mücadelesi için;

a-Primer enfeksiyon kaynağı yere dökülmüş yapraklar sonbaharda toplanıp yakılmalı veya derince gömülmelidir.

b-Üzerinde hastalığın lekeleri ve derince yaraları bulunan, önceki yıllara ait dallar budanıp uzaklaştırılmalıdır.

c-İlaçlı mücadeleye tomurcukların yeni yeni patlamaya başladığı, yaprakların *kedi kulağı* olduğu dönemde başlanır.İlaçlamalarda motorlu pülverizatörler kullanılmalıdır.

Xanthomonas juglandis:Yaprak sürgün ve meyvelerde lekeler oluşur.Önce yaprak damarları arasında siyah noktacıklar halinde kendini gösterir.Hafif bir çiseleme dönemi ile dokuda gelişerek yaprak yüzeyinde büyük alanlar oluşturur.Yaprak ve meyve sapları ile sürgünlerde siyah lekeler oluşturur.

CEVİZ İÇ KURDU: Meyve zararlısı olan larvalar meyveleri delerek beslenir ve pisliklerini bırakırlar.Meyve dökümüne ve meyvelerin piyasa değerinin düşümüne neden olur.Yılda 2 – 3 döl verir.